

POSMRTNÁ VÝSTAVA BOHUMILA KUBIŠTY

(v Krasoumné jednotě, Dům umělců)

Jak se mohlo vésti malíři bouřliváku, jenž nedbal ani o peníze ani o chválu a staral se jenom o umění?

Většinou neznám, chud, v trvalých sporech se samozvanými pány českého umění, žil tak těžce, že mu nebylo možno uhájiti holého života.

Nenaleznuv jiného východiska, vstoupil Kubišta do rakouského vojska, pravil-li se, že byl jeho dobrým důstojníkem, lze to snad říci jen ve smyslu pracovitosti, a je-li to přece pravda, je to jeho neštěstí. Válka zkazila jeho návrat.

Pobyl ve vojště až do státního převratu a pak táhl s výpravou na Slovensko, tu onemocněl chřipkou a podleh jí.

Kubištovo vystoupení na výstavě Osmy — asi roku 1910 — znamená odboj a vytknutí nových cílů.

Později snad bylo Kubištovi zamítnouti mnohé z tehdejších prací, leč tvárné úsilí, jež na výstavě nejostřeji odlišovalo jeho obrazy, zůstalo trvalou vlastností tohoto malíře.

Neoddávaje se náhodnosti nálad, řešil Kubišta tvárné úkoly s usilovnou vůlí a téměř měřicky.

Bylo mu poprvé stanoviti poměry barvy a tvaru, jenž mu nebyl pouhým vymezením prostoru, ale i povrchem hmoty, místem styku různorodých činitelů.

Každé dílo dotklo se Kubišty jako otázka, leč neřešil je bez úvah, nikoliv proto, že byl nepohotový a nerázný, vlastní opravdovost měla jej k povážlivosti.

Zákony, jež uznal a jež odvodil, pohrdání laciným úspěchem jest výsledkem větších sil, než jsou ony, jež tvoří díla spatra, improvizace, věci, jež nemají souvislosti, nikam nesměřují a netrvají.

Houževnatá vůle, pevnost činí Kubištovy obrazy podobny stavbě.

Jsou strohé, nelibivé a divák, jenž chtěl býti okouzlován cituplnou líbezností, odešel pohoršen.

Při každém Kubištově vystoupení opakovala česká umělecká obec, že jeho dílo jest rozumářským výtvozem, byl jí malířem bez talentu či pouhým počtářem, jenž si skládá obrazy.

Umělec — mínilo se — příliš nepřemýšlí, jest mu jen dívati se, a co zří, nechť něžně vymaluje.

Kubištovo působení není tak příliš vzdáleno, vývoj, změněná doba, široké vrstvy dávají mu nyní v mnohém za pravdu a jeho podstatná malba dochází pozdního uznání.

Jen Kubišтови někdejší soudcové, zachovávající vůči sobě (asi s námahou) vážnost, svědčí navzájem svému rozhodčímu duchu a svojí neomylnosti.

Leč i tehdy, kdyby všechna veřejnost odmítala Kubištovo dílo, bylo by přece jejím uměním!

Rozptýleno, draze by se kupovalo a zavěšeno bylo by v národní obrazárně, neboť obsáhlo svoji dobu, v něm jest její zápas a touha po nových věcech.